

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

MP811Zk Správní právo III
(3. přednáška; 10. 3. 2020)

**Organizace státní správy a samosprávy
v oblastech administrativně politické,
sociálně kulturní a hospodářské**

Stanislav Kadečka

1

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Osnova přednášky

- Přehled a vysvětlení organizačního zabezpečení veřejné správy v jednotlivých jejích oblastech/úsecích (na úrovni státní, regionální i místní).
- Územní samospráva a její organizace (územní samospráva a její organizace).
- Příklady organizačního zabezpečení veřejné správy ve vybraných oblastech.

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

2

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Pojem organizace (veřejné správy)

- mnohoznačnost pojmu
 - instituce nebo soubor institucí
 - struktura
 - systém určitého organizačního uspořádání
 - činnost(i) organizačního charakteru
- tzv. formální a tzv. neformální organizace
- reorganizace

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

3

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Dělení veřejné správy

- **státní správa** – subjektem je stát, představovaný SO, výkon se děje jménem státu a v jeho zájmu
 - přímá
 - nepřímá
- **samospráva** – je vykonávána jinými veřejnoprávními korporacemi (než státem), jež jsou zřízeny zákonem a zákon na ně přenáší působnost a pravomoc veřejné správy, je vykonávána jménem takové korporace a v jejím zájmu
 - územní
 - zájmová
 - profesní

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

4

4

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Organizační principy veřejné správy

- centralizace a decentralizace
- koncentrace a dekoncentrace
- územní a rezortní
- monokratický a kolegiální
- volební a jmenovací

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

5

5

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Struktura organizace veřejné správy

- vláda
- ústřední orgány státní správy (ministerstva a jiné ÚOSS)
- správní úřady s celostátní působností
- územně dekoncentrované (specializované) orgány státní správy
- veřejné (bezpečnostní) sbory
- nezávislé správní úřady
- orgány krajů, obcí a PO a FO soukromého práva
- orgány (subjekty) profesní a zájmové samosprávy

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

6

6

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Vláda

- vrcholný orgán moci výkonné
- právní postavení v Ústavě, pravomoci řeší zvláštní zákony
- politické vedení veřejné správy

- kolegiální orgán
- jmenovací princip
- normotvorná činnost – nařízení (čl. 78) x usnesení

- poradní orgány vlády – např. Rada vlády pro národnostní menšiny, Legislativní rada vlády

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské
7

7

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Ministerstva

- ústavní výhrada zákona (kompetenční zákon)
- řízena vládou
- typ ústředního orgánu (ne PO)

- ministr je členem vlády
- monokratické orgány (i když je zde úřední aparát)

- normotvorná činnost – vyhlášky (čl. 79 + zákonné zmocnění)
- pečují o právní úpravu resortu

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské
8

8

PRÁVNICKÁ FAKULTA
 Masarykova univerzita

Ministerstva – kompetenční zákon

- **správa hospodářská**
 - Ministerstvo financí,
 - Ministerstvo průmyslu a obchodu,
 - Ministerstvo zemědělství,
 - Ministerstvo dopravy,
 - Ministerstvo pro místní rozvoj,
 - Ministerstvo životního prostředí

- **správa sociálně – kulturní**
 - Ministerstvo kultury,
 - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
 - Ministerstvo zdravotnictví
 - Ministerstvo práce a sociálních věcí

- **správa administrativně – politická**
 - Ministerstvo obrany,
 - Ministerstvo vnitra,
 - Ministerstvo spravedlnosti,
 - Ministerstvo zahraničních věcí

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské
9

9

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Obce a jejich členění

- **kategorizace obcí**
 - obce (jedničkové)
 - obce s pověřeným obecním úřadem (dvojkové)
 - obce s rozšířenou působností (trojkové)
- **další členění**
 - obec
 - město a městys
 - statutární město
 - hl. m. Praha

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

13

13

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Orgány obce

- **zastupitelstvo obce**
 - výbory zastupitelstva (finanční a kontrolní, další fakultativně)
- **rada obce**
 - komise rady
- **starosta**
- **obecní úřad**
 - (tajemník)
- **zvláštní orgány obce**
- **obecní policie**

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

14

14

PRÁVNICKÁ FAKULTA Masarykova univerzita

Samostatná a přenesená působnost obce

- **samostatná působnost** – autonomní správa svých záležitostí
 - dozor a kontrola – Ministerstvo vnitra
- **přenesená působnost** – (dekoncentrovaný/delegovaný) výkon státní správy
 - zmíněná kategorizace obcí
 - dozor a kontrola – krajský úřad
- § 8 zákona o obcích: *Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost.*

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

15

15

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Orgány kraje

- **zastupitelstvo kraje**
 - výbory zastupitelstva (finanční, kontrolní a výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost, další fakultativně)
- **rada kraje**
 - komise rady
- **hejtman**
- **krajský úřad**
 - ředitel KÚ
- **zvláštní orgány kraje**

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

16

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Příklad 1: Organizace VS na úseku dopravy

Pozemní komunikace

- **silniční správní úřady**
 - Ministerstvo dopravy
 - krajské úřady,
 - obecní úřady ORP,
 - obecní úřady
- **celní úřad** (především ve vztahu k mytnému)
- do působnosti spadá např.
 - rozhodování o zařazení PK do kategorií
 - působnost zvláštního stavebního úřadu
 - povolování zvláštního užívání PK

Drážní inspekce

- podřízena ministerstvu
- prošetřování vzniku mimořádných událostí

Letectví

- ve věcech vojenského letectví Ministerstvo obrany
- ve věcech civilního letectví Ministerstvo dopravy
- Úřad pro civilní letectví
- Ústav pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod

Dráhy

- **drážní správní úřady**
 - Ministerstvo dopravy
 - Drážní úřad (SÚsCP)
 - u některých drah obce

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

17

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Příklad 2: Organizace VS na úseku základního a středního školství

Státní správa (přímá)

- a) MŠMT
 - Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (§ 169a ŠZ);
- b) další ministerstva (vnitro, obrana, spravedlnost, zahraniční věci)
- c) Česká školní inspekce
- d) Národní úřad pro vzdělávání

Státní správa (nepřímá)

- a) krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- b) ředitel školy a školského zařízení

Samospráva

- a) územní samosprávné celky
- b) školské rady

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020); Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

18

Příklad 3: Organizace VS na úseku státní památkové péče

- Ministerstvo kultury (prognózy, koncepce)
- Národní památkový ústav (odborná organizace, příspěvková organizace), ve správě hrady, zámky
- krajské úřady (dozor při obnově NKP)
- obecní úřady ORP (usměrňování péče o kulturní památky zajišťovanou obcemi)
- památková inspekce (specializovaný kontrolní orgán zřízení MK)
- celní úřady (vývoz kulturních památek)
- Komise státní památkové péče (rada kraje nebo obec III.), konzervátor státní památkové péče a zpravodajové státní památkové péče (obec III.)

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

19

19

Příklad 4: Organizace VS na úseku vnitřní správy (osobní stav obyvatelstva, právo shromažďovací a sdružovací, archivnictví, spis. služba, území členění státu, st. symboly a sčítání lidu)

- Ministerstvo vnitra
- kraje – krajské úřady
- obce
 - obecní úřady ORP
 - pověřené obecní úřady
 - obecní úřady
- Celní správa
- Policie České republiky atd.

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

20

20

Literatura

- PRŮCHA, Petr. *Správní právo: obecná část*. 8. doplněné a aktualizované vydání. Brno: Doplněk, 2012, s. 161 a násl.
- HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 63 a násl.
- JURNÍKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo: zvláštní část*. 2. dotisk 6. doplněného vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011.
- Hendrych, D. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014
- Horzinková, E., Novotný, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. vydání, Praha: Aleš Čeněk, 2013
- Kopecký, M. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. Wolters Kluwer, 2010
- Sládeček, V. *Obecné správní právo*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013

MUNI – PrF – MP811Zk Správní právo III (Jaro 2020): Organizace státní správy a samosprávy v oblastech administrativně politické, sociálně kulturní a hospodářské

21

21
